

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 5. De juribus Parochi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

atque irritæ c. *relatum eod.* Circa caput *cit.* Nulla notat Barb. 1. intelligendum de inferioribus à Papa Prælati. Hi enim expectativas ad beneficia vacatura principaliter concedere non possunt, pro modo & varietate temporum ac prohibitionum de hac re loquentium, nimirum *Alexand. III. in Con. Lateran. de quo in cita. cap. Inno. III. in c. Dilectus 19. de præbend. & Bonif. VIII. in c. 2. hoc tit. in 6. Item c. deliberatione de off. legati in 6. 2.* Non esse extendendam prohibitionem ad officia secularia. Illa enim Reges & Principes possunt promittere in tempus, quo vacaverint. *Steph. Gratianus in Disceptat. forensib. cap. 818. num. 38. Rodericus to. 1. art. 6. Barbosa & alii.* Idem Ecclesiastici & regulares Prælati circa officia non Ecclesiastica, & officiales qui sibi & Ecclesiis suis subjecti sunt, poterunt: cum pœnalia & onerosa decreta non conveniat extendere ad eorum omiffum, & alterius ordinis: quamvis assignata ratio in illis quoque locum aliquantulum habere videatur. Adde, quod in 2. p. tit. 9. §. 1. probabimus jure naturali non prohiberi Dynastis, ne officia civilia aut bellica pretio vendant, modo ad satisfaciendum idoneis personis committantur. Nam ejusmodi beneficia seu officia, numerantur in bonis, & patrimonio Principum, non lecus atq; alia bona temporalia *V. Azor. Fo. III. l. 3. c. 7. Q. 1.* Non expedire tamen vendi prædicta officia multi DD. tam laici, quam profani censent. *Adrian. in 4.*

Bonac. tom. 2. p. 495. n. 10. Em.

Sa. V. offic. n. 13.

*
*

De Juribus Parochi & substitutione.

I. Oblationes, quæ in usum Ministrorum Ecclesiæ dantur, sunt de jure Parochiali c. *Quia Sacerdotes 13 c. Sanctorum 12. q. 1.* Illis enim debentur pro administratione Sacramentorum Verum quidem est, jure communi non extare præceptum de oblationibus faciendis, debentur nihilominus, & cogi possunt ad dandum in quatuor casibus. *Primò* cum per modum census pensionis aut cõventionis exiguntur. *Secundò* cum testamento, legato, donatione, voto, aliove modo addictæ sunt. *Tertiò* cum minister Ecclesiæ non habet sufficientem sustentationem. *Quartò* cum consuetudo est recepta & approbata. In his duobus postremis casibus quantitas oblationum arbitraria est. *Quemadmodum* fusiùs dicemus in par. 2. *summa tit. 1. §. 1. Silv. V. decima n. 1. s. Thom. 2. 2. q. 82. art. 1. Silv. V. decima n. 2. Suar. l. 1. de relig. pag. 60. Barb. in tr. de appellat. utriusque Juris signif. appell. 172. Fagund. in 5. Prec. l. 4. c. ult.*

II. Rectoribus Ecclesiarum & Parochiis debetur quarta funeralium jure communi c. 1. *de sepulturis Clem. dudum eod.* Illam verò debet Ecclesia in qua sepelitur defunctus, ex iis, quæ legavit. Nec excipiuntur Mendicantium ordinum Ecclesiæ, in quibus sepulturam eligunt morientes. *Clem. cit. dudum §. Verum.* Aliqui tamen volunt non extendi ad Monasteria seu Ecclesias Monialium Ordinis Minorum & Prædicatorum. Verius est non excipi, post *Con. Trid. quod Sess. 25. c. 13.* generaliter loquitur: Non obstantibus quibuscunque privilegiis, etiam *Mare magnum* nuncupa-

tis,

ris. Excipe verò Monasteria ædificata à quadraginta annis citra, aut quæ indies ædificantur, Congregatio Card. declaravit *V. Con. Trid. l. cit. Roderic. To. III. Q. 46. Lancelotus l. 2. tit. 25. Piafec. par. 2. c. 5. Petrus de VValdis de Canon. port. c. 5. Q. 2. Possivin. de Curato. c. 14. n. 10.*

III. Primitiæ seu primi fructus terræ eo anno collecti debentur illi Parochiæ, in quâ prædia existunt, si non resistat consuetudo; quæ sunt onus prædiale, non personale, cum offerantur Deo pro recognitione supremi domini naturalis, quod habet in omnes terræ fructus. *Moscomius l. 1. par. 3. c. 3. Decimæ similiter, quatenus consistunt in jure percipiendi fructus post divisionem Parochiarum solis Parochis competunt, ita ut nullus alius prædictum jus habere possit. Constat ex to. titulo de decimis. Decimæ enim pro ministerio spirituali debentur, ut latius explicabo in par. 2. tit. 2. Dixi Competere solis Parochis, ita ut alius prædictum jus habere nequeat. Nam duobus modis considerari possunt decimæ. Primum ut significant jus percipiendi decimarum fructus. 2. ut significant ipsam perceptionem. Hanc à laico possideri non repugnat. c. 2. de locato ubi ab Innoc. III declaratur fructus decimarum à Clericis locari posse illis à quibus emolumentum speratur, ita tamen ut hujusmodi locatio ad feudum vel alienationem non extendatur. Cæterum, quia Parochi alii majores alii minores sunt, Decimæ primo loco Episcopis debentur, Parochis verò post Episcopos, ad quos ex antiquo jure quarta pars spectat, dividenda cum aliis Ecclesiæ ministris qui altari deserviunt. *Sylv. V. Decima n. 3. Armilla eod. Filluci. tr. 27. c. 9. Bonac. tom. 2 p. 346. Vallens. l. 3. tit. 30. §. 1. si contingat nega-**

ri decimas, absumi vel quocunque modo alienari, actionem ex lege aut Canone *l. un. ff. de condit. parochus habet. Az. l. l. 7. c. 36. Layman. l. 4. tr. 9. c. 2. Zerola V. Decima n. 15. Piafec. par. 2. c. 4. Zypaus consultat. Canon. l. 3. consult. 4. Et l. 3. Respons. n. 3.*

IV. In quibus locis pro decimis sufficiens alimonia parochis exhibetur, cessat per contrariam consuetudinem ius exigendi. Neque enim vel ratio, vel Christi ordinatio vel alia jura plus requirunt quam ut qui altari ministrant, de altari vivant, undecumque id proveniat. Quod observatione dignum propter inquietos nonnullos, & parum cautos parochos, qui sibi, & parochiæ ius decimarum ablatum esse queruntur. *Piafecius Par. 2. c. 4. de decimis Toletus l. 6. c. 20. n. 2. Less. cap. 39. dub. 4. Fagundes in Prac. Eccl. lib. 1. c. 1. V. Par. II. tit. 2. §. 2. Quib. personis deb. decimæ.*

V. Quod vacationem attinet, Parochus esse definit vel per obitum, vel per ademptionem alterius beneficii, incompatibilis, vel per renunciationem. De hac speciatim annotat Barbosa hodie in Curia Romanâ non admitti absolute, & indistincte, præsertim si cum pensione reservata fiat. Nam quotiescunque resignatur Parochia, exprimi vult Dataria, quanto tempore illud resignans obtinuerit, quod si breve fuerit, reiiicitur resignatio. Idem in permutationibus fieri solet à tempore Gregorij XIV. Deinde in renuntiationibus parochiarum cum reservata pensione in favore resignantis solet poni clausula dummodò remaneant 100 libræ pro Rectore. *Con. Tr. Sess. 24. c. 18.*

VI Modum substituendi Rectorem & Parochum Zerola præscribit *V. Parochia §. ad secundum. Cum, inquit, parochialis ecclesiæ vacatio contigerit, statim*

§. V. DE JURIBUS PAROCHI.

in eâ Ordinarius Vicarium, seu Oeconomum cum congrua ejus arbitrio fructuâ portione constituar, qui onera ipsius Ecclesie sustineat, donec de Rectore provisum fuerit. *Con. Tr. Sess. 24. c. 18.* Porro Ordinarius ponet edictum publicum ad valvas Ecclesie Cathedralis, seu Parochialis vacantis intra triduum, quo vocentur omnes, qui volunt examinari. Transacto constituto tempore omnes, qui venerunt ad concursum, examinentur coram Ordinario, & examinatore Synodalibus non paucioribus, quam tribus & qui examinatore judicio magis idoneus reperietur, Ecclesie præficiatur. *Con. Tr. l. cit. Piafec. P. 2. c. 2. n. 3. Zerol. V. Parochus. §. ad 2.* De modo examinis, & admissionis aliisque huc pertinentibus plura Dubia enucleat *Zerola l. cit.* quæ apud eundem leges. Nobis quidem in hac Germaniæ parte, ubi concursus non habet locum, minimè necessaria sunt. *Franc. Leo in thesauro Fori Eccl. parte 2. c. 18. Garz. par. 9. c. 2. Barb. in Coll. Decis. Apost. Collect. 341 Navar. c. 25. n. 133. Less. c. 37. dub. 10. Tolet. l. 1. c. 11. & seq. Escobar. Tract. 5. Exa.*

1. §. 4. Sed necessarium in primis est, ut illi, quibus eligendi & admittendi ad curam animarum cura commissa est, non leviter, & perfunctoriè inquirent in mores eorum, qui sese ad tam arduum munus offerunt, præsertim, quando ex aliena Dicecesi confectis ad excusandam migrationem suam causis absque legitimo testimonio adveniunt. Non paucos supplicii metu sedes mutare compertum est, paucos vitæ integritate commendatos vagari. Præterea cum recipiendi videntur, ne laborem & molestiam, quæ non modica est fugiant, & transmittant promovendos, sed juxta sacrorum Canonum præscripta accuratè explorent doctrinam illorum, de modo administrandi Sacramenta, juvandi infirmos, pascendi oves, quibus præesse desiderant, ne aliquando coram omniscio & implacabili judice DEO, & de ovibus, & de ovium pastoribus difficile illis sit rationem reddere, secundum quam à prædeterminatis pœnis eximantur. Quisquis enim perierit, de illorum manu requiret Dominus.

TITULUS IV.

De Canonicis.

Unde Canonici nomen suum traxerint, cura superflua videtur inquirere. A Canone derivari notissimū est. Hoc ævo nobilioribus è Clerico quasi proprium tribuitur, ad discernendum ab inferioribus, qui Clerum secundarium constituunt. *c. 1. Dist. 3. Azor. nihilom. l. 3. c.*

11. q. 1. à Canonica pensione mavult derivari.

§. I.

Origo Canonicorum, & Varietas.

I. EX Concilio Toletano XI. & S. Augustino *Serm. 22. De communi vita Clerico-*